

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

“ज्ञानतीर्थ” परिसर, विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१६०६ (महाराष्ट्र)

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY NANDED

“Dnyanteerth”, Vishnupuri, Nanded - 431606 Maharashtra State (INDIA)

Established on 17th September 1994 – Recognized by the UGC U/s 2(f) and 12(B), NAAC Re-accredited with 'A' Grade

ACADEMIC (1-BOARD OF STUDIES) SECTION

Phone: (02462) 229542

Website: www.srtmun.ac.in

E-mail: bos.srtmun@gmail.com

Fax : (02462) 229574

संलग्नित महाविद्यालयांतील मानवविज्ञान विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील द्वितीय वर्षाचे CBCS Pattern नुसारचे अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ पासून लागू करण्याबाबत.

परिपत्रक

या परिपत्रकान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, दिनांक २० जून २०२० रोजी संपन्न झालेल्या ४७व्या मा. विद्या परिषद बैठकीतील विषय क्र.१३/४७-२०२०च्या ठरावानुसार प्रस्तुत विद्यापीठाच्या संलग्नित महाविद्यालयांतील मानवविज्ञान विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील द्वितीय वर्षाचे खालील विषयांचे C.B.C.S. (Choice Based Credit System) Pattern नुसारचे अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ पासून लागू करण्यात येत आहेत.

- १) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-इंग्रजी (अनिवार्य, अतिरिक्त (द्वितीय भाषा), फंक्शनल इंग्रजी, ऐच्छिक)
- २) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-हिंदी (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ३) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-कन्नड (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ४) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-मराठी (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ५) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-पाली (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ६) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय-संस्कृत (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ७) बी.ए./बी.एस्सी./बी.कॉम./बी.एस.डब्ल्यू./फाईन आर्ट्स-द्वितीय वर्ष-उर्दू (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ८) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-अर्थशास्त्र
- ९) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-भूगोल
- १०) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-इतिहास
- ११) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-सैनिकशास्त्र
- १२) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-तत्त्वज्ञान
- १३) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-राज्यशास्त्र
- १४) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-मानसशास्त्र
- १५) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-लोकप्रशासन
- १६) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-समाजशास्त्र
- १७) बी.ए.-द्वितीय वर्ष-अॅडमिनिस्ट्रेटिव्ह सर्व्हिस

सदरील परिपत्रक व अभ्यासक्रम प्रस्तुत विद्यापीठाच्या www.srtmun.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत. तरी सदरील बाब ही सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावी.

‘ज्ञानतीर्थ’ परिसर,

विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१ ६०६.

जा.क्र.: शैक्षणिक-१/परिपत्रक/पदवी-सीबीसीएस अभ्यासक्रम/
२०२०-२१/२४९

दिनांक : ०८.०७.२०२०.

प्रत माहिती व पुढील कार्यवाहीस्तव :

- १) मा. कुलसचिव यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- २) मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ३) प्राचार्य, सर्व संबंधित संलग्नित महाविद्यालये, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ४) साहाय्यक कुलसचिव, पदव्युत्तर विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ५) उपकुलसचिव, पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ६) सिस्टम एक्सपर्ट, शैक्षणिक विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.

स्वाक्षरित / -

उपकुलसचिव

शैक्षणिक (१-अभ्यासमंडळ) विभाग

**SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA
UNIVERSITY, NANDED**

SYLLABUS

Faculty of Humanities

SOCIOLOGY

B.A. Second Year

Semester III & IV

Semester Pattern

Choice Based Credit System (CBCS)

With effect from June 2020-21

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Choice Based Credit System (CBCS) Course Structure

Faculty of Humanities

B.A. Second Year Syllabus

SOCIOLOGY

Semester Pattern With Effect From 2020-21

Semester	Course	Paper No.	Name of Paper	Leetures/ Week	Total no. of Lectures	CA	ESE	Total Marks	Credits
III rd Sem.	CCSOCI-I	V	Indian Society : Structure and Change	4	55	25	50	75	3
	CCSOCI-II	VI	Human rights and Social Justice	4	55	25	50	75	3
	SEC	I	Personality Development	3	45	25	25	50	2
	Total			11	155	75	125	200	8
IV th Sem.	CCSOCI-I	VII	Issues and Problems in Indian Society	4	55	25	50	75	3
	CCSOCI-II	VIII	Neo-Social Movement	4	55	25	50	75	3
	SEC	II	Time Mangement	3	45	25	25	50	2
	Total			11	155	75	125	200	8
Grand Total Sem. III, IV				22	310	150	250	400	16

Note :

1. CCSOCI : Core Course of Sociology
2. SEC : Skill Enhancement Course
3. CA : Continuous Assessment
4. ESE : End of Semester Examination
5. Paper (Elective) Transfer of Credit as per Student Choice
6. Weight age - % for ESE & % for CA
7. Each Paper is of 3 Credits
8. Paper - (Elective) Transfer of Credit as per Student choice.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Choice Based Credit System (CBCS) Course Structure

Faculty of Humanities

B.A. Second Year Syllabus

SOCIOLOGY

Semester Pattern With Effect From 2020-21

Semester – III

Course	Paper No.	Title of the Paper	Internal Marks (CA)	End Semester Exam (ESE)	Total CA + ESE
CCSOCI-I	V	Indian Society : Structure and Change	25	50	75
CCSOCI-II	VI	Human Rights and Social Justice	25	50	75
SEC	SEC I	Personality Development	25	25	50

Semester – IV

Course	Paper No.	Title of the Paper	Internal Marks (CA)	End Semester Exam (ESE)	Total CA + ESE
CCSOCI-I	VII	Issues and Problems in Indian Society	25	50	75
CCSOCI-II	VIII	Neo-Social Movement	25	50	75
SEC	SEC II	Time Mangement	25	25	50

*Core Course :

- 1) **Continuous Assessment (C.A.) :** **25 Marks**
One Class Test for = 10 Marks
One Home Assignment of = 10 Marks
One Seminar for = 05 Marks
- 2) **End of Semester Examination (E.S.E.)** **50 Marks**

*Skill Enhancement Course (SEC) :

- 1) **Continuous Assessment (C.A.) :** **25 Marks**
One Class Test for = 10 Marks
One Home Assignment of = 10 Marks
One Seminar (Abstract must) for = 05 Marks
- 2) **End of Semester Examination (E.S.E.)** **25 Marks**
● Skill Development Activities (Project) for = 10 Marks
● Theory Examination on Prescribed Syllabus
by Using University Answer Book for = 10 Marks
● Presentation of Project (Viva-Voce) for = 05 Marks

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
End of Semester Examination (ESE)

Question Paper Pattern
B.A. Second Year Sociology
With Effect From 2020-21

Duration : Three Hours

Marks : 75

(A) Core Course :

Q. 1 Descriptive question **10 Marks**

OR

Descriptive question

Q. 2 Descriptive question **10 Marks**

OR

Descriptive question

Q. 3 Descriptive question **10 Marks**

OR

Descriptive question

Q. 4 Descriptive question **10 Marks**

OR

Descriptive question

Q. 5 Write short notes on (any two) **10 Marks**

i.

ii.

iii.

iv.

(B) End of Semester Examination (E.S.E.) **25 Marks**

- Skill Development Activities (Project) for = 10 Marks
- Theory Examination on Prescribed Syllabus
by Using University Answer Book for = 10 Marks
- Presentation of Project (Viva-Voce) for = 05 Marks

11. Jiloha, R.C. 2020. Sexual Harassment of Women at Workplace. New Delhi : Sage Publications.
12. Banerjee, Ishita & Ray, Avishek. 2020. Nation, Nationalism and the Public Sphere. New Delhi : Sage Publications.
13. Puniyani, Ram. 2003. Communal Politics. New Delhi : Sage Publications.
14. Kaur, Ravinder. 2005. Religion, Violence and Political Mobilization in South Asia. New Delhi : Sage Publications.
15. Kremling, Janine & Parker, Amanda M. Sharp. 2017. Cyberspace, Cybersecurity, and Cybercrime. New Delhi : Sage Publications.
16. Marco, Cascella; Michael, Rajnik; Arturo Cuomo; Scott C. Dulebohn; Raffaella Di Napoli. Features, Evaluation and Treatment Coronavirus (Covid 19). Available at <https://www.ncbi.nlm.nih.gov>.
17. Chakraborty, S.K.; Chakraborty Debangshu. 2017. Human Values and Ethics : In Search of Organizational Integrity. New Delhi : Himalaya Publishing House.
18. Ajithkumar, Usha. 2017. Child and Human Rights. New Delhi : Himalaya Publishing House
19. Jayopalon, P. 2017. Human Rights. New Delhi : Atlantic Publications.
20. Azad, Rajiv. 2014. Gender Discrimination : An Indian Perspective. New Delhi : Atlantic Publications.
21. Pande, Rajendra. 2002. Social Problems of Contemporary India. New Delhi : Ashish Publishing House.
22. शर्मा, पी.डी. २०१९. एथिक्स, सत्यनिष्ठा एवं अभिवृत्ति. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
23. शर्मा, पी.डी. २०१७. महिला सशक्तीकरण और नारीवाद. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
24. आहूजा, राम. २०१६. सामाजिक समस्याएँ. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
25. शर्मा, जी.एल. २०१५. सामाजिक मुद्दे. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
26. सिंग, धर्मेन्द्र. २०१२. भारत में मानवअधिकार. जयपूर : रावत पब्लिकेशन्स.
27. चौधरी, नेहा. २०१९. नारी देह के विरुद्ध हिंसा. नई दिल्ली : सेझ पब्लिकेशन्स.
28. श्रीनिवासन, कृष्णमूर्ती. २०१९. भारत में जनसंख्या संबंधी मुद्दे. नई दिल्ली : सेझ पब्लिकेशन्स.
29. जयशंकर, के.; हालदर, देवराती. २०१९. भारत में महिलाओंके विरुद्ध साईबर अपराध. नई दिल्ली : सेझ पब्लिकेशन्स.
30. थोरात, सुखदेव. २०१६. भारत में दलित. नई दिल्ली : सेझ पब्लिकेशन्स.
31. थोरात, सुखदेव. २०१९. दलितोंके सशक्तीकरण. नई दिल्ली : सेझ पब्लिकेशन्स.
32. श्रीनिवासन, कृष्णमूर्ती. २०१९. भारतातील लोकसंख्या विषयक समस्या. नई दिल्ली : सेझ पब्लिकेशन्स.
33. गोरे, अशोक. २०१५. भारतीय सामाजिक समस्या. औरंगाबाद : विद्या बुक्स.
34. काळदाते, सुधा. १९९१. भारतातील सामाजिक समस्या. नागपूर : पिंपळापुरे अँड कं. पब्लिशर्स.
35. आगलावे, प्रदीप. २००१. आधुनिक भारतातील सामाजिक समस्या. नागपूर: विद्या प्रकाशन.
36. संगवे, विलास. (संपा.) १९७९. भारतातील सामाजिक समस्या, मुंबई : पाप्युलर प्रकाशन.
37. धारवाडकर, दिपक व भालेराव, एस.पी. २०१७. भारतीय समाज : समकालीन समस्या. भोकर : रुद्राणी पब्लिशिंग हाऊस.
38. धारवाडकर, दिपक व परदेशी, महेशकुमार. २०१६. आधुनिक भारत में सामाजिक समस्याएँ. दिल्ली : इशिका पब्लिशिंग हाऊस.
39. इंगळे, शोभा. २०१९. भारतीय स्त्री सामाजिक दर्जा आणि परित्यक्ता. औरंगाबाद : अंजिता प्रकाशन.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
SOCIOLOGY

B.A. Second Year (Semester - IVth) (CBCS Pattern Syllabus)

VIII - Neo Social Movements

(With effect from June 2020-21)

Credits : 03

Periods : 55

Marks : 75

Theory (ESE) 50 Marks + Internal (C.A.) 25 Marks = 75 Marks

Objectives :

The objectives of the course is Neo-Social Movements Concentrate on the grassroots level with the aim to the represent the interests of marginal or excluded groups. To promote understanding of the common groups and shared goals. To consider the strategic value for movements. To provide spaces and opportunities for movement.

Course Contents :

According to Anthony Giddens, the four domains of modern society in which social movements are active political share, the environment and issue of place. Course description these topic will be examined and applied to different types of neo social movements such as Dr. Babasaheb Ambedkar's Conversion movement. Dalit Panther Movement in Maharashtra, University Narmada movement, Reservationist movements (Maratha, Dhanger and Muslim reservation) Peasant movement, women movements (Anti Dowry movements, Religious reform movement) Superstition Eradication Movement and social movement of Exclusion (VJNT movement, Dalit women's movement and Tribal movement).

Learning Outcomes :

Social movements are a type of group action. The knowledge obtained in this social movement was valuable because they could use it for the cause. Social movements play such an important role in bringing about social change in political, religious, educational, health, corporate, government and other institutional areas. Finally learning outcomes in social movements more rewarding than other learning outcomes because the outcome includes a direct impact on social change.

	Lecture	Marks
Chapter I Introduction	11	15
a) Meaning and Causes of Social Movements,		
b) Concept of Neo-Social Movement,		
c) Types of Social Movements,		
d) Theories of Social Movements,		
Relative Deprivation Theory,		
Resources Mobilization Theory, Marxist Theory.		
Chapter II Dalit Movement in Maharashtra	11	15
a) Dr. Babasaheb Ambedkar's : Dharmantar		
(Conversion) Movement causes and effects,		

	b) Dalit Panthar Movement : Causes and effects		
	c) Marathwada University Namantar Movement : Nature and Causes.		
Chapter III	Reservationist Movements in Maharashtra	11	15
	a) Maratha Reservation Movement : Nature, causes and challenges,		
	b) Dhangar Reservation Movement : Nature, causes and challenges,		
	c) Muslim Reservation Movement : Nature, causes and challenges.		
Chapter IV	Neo-Social Movements	11	15
	a) Peasant Movement : Shetkari Sanghatna (Sharad Joshi),		
	b) Womens Movements : Anti Dowry Movement, Womens Religious Reform movement in present era,		
	c) Andhashardda Nirmulan (Superstition Eradication) Movement : Meaning, effects, challenges.		
Chapter V	Social Movements of Exclusion Groups	11	15
	a) VJNT Movements,		
	b) Dalit Womens Movements,		
	c) Tribal Movement : Displaced and project affected Tribes.		

References :

1. Desai, I.P. and other (eds) 1985. Caste, Caste-Conflict and Reservation. Delhi : Ajanta Books International.
2. Oommen, T.K. 1990. Protest and Change : Studies in Social Movement. Landon : Sage Publications.
3. Shah, Ghanshyam. 1990. Social Movements in India. New Delhi : Sage Publications.
4. Jogdand, P.G., Michael, S.M. (Eds.) 2003. Globalization and Social Movements. Struggle for a Human Society. Jaipur : Rawat Publications.
5. Gaikwad, Shankar L. 1999. Protective Discrimination Policy and Social Change. Jaipur : Rawat Publications.
6. Rajagopalachari, C. 1946. Ambedkar Refuted, (2nd Edition). Bombay : Kitab Mahal.
7. Jogdand, P.G. 1991. Dalit Movement in Maharashtra. Delhi : Kanak Publication.
8. Rao, M.S.A. 1962. Social Movements Vol.I. New Delhi : Manhar Publication.
9. Shah, G. 1990. Social Movements in India : A Review of the Literature. New Delhi : Sage Publication.
10. Singh, R. 2001. Social Movements : Old and New. A post Moden Critique, New Delhi : Sage Publication.